

Sygn. akt I Ns 332/16

POSTANOWIENIE

Dnia 30 czerwca 2016 r.

Sąd Rejonowy w Słupsku Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodnicząca: SSR Agnieszka Leszkiewicz

Protokolant: S. N.

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 czerwca 2016 r. w S.

sprawy z wniosku **J. B.**

przy udziale **L. K. i A. G. U.**

o zmianę stwierdzenia nabycia po zm. L. F. (1) i K. F. (1)

I. zmienia stwierdzenie nabycia spadku orzeczone postanowieniem z dnia 23 października 2009 r. wydanym w sprawie I Ns 405/09 w ten sposób, że stwierdza, że spadek po L. F. (1) zmarłym dnia 7 września 1989 roku w S., ostatnio stale zamieszkałym w G., na podstawie ustawy nabyły: żona R. F. (c. A. i Z.), córka K. F. (1) (c. L. i R.) oraz córka J. B. (c. L. i B.) po 1/3 części spadku każda z nich;

II. zmienia stwierdzenie nabycia spadku orzeczone postanowieniem z dnia 17 października 2014 r. wydanym w sprawie I Ns 303/14 w ten sposób, że stwierdza, że spadek po K. F. (1) zmarłej w dniu 26 stycznia 2014 w S., ostatnio stale zamieszkałej w G., na podstawie ustawy nabyły siostry: L. K. (c. G. i R.) oraz J. B. (c. L. i B.) po 1/2 części spadku każda z nich z dobrodziejstwem inwentarza;

III. stwierdza, iż wnioskodawczynie i uczestnicy postępowania ponoszą koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie.

Sygn. akt I Ns 332/16

UZASADNIENIE

Wnioskodawczynie J. B., reprezentowana przez opiekuna prawnego, w dniu 8.04.2016 roku złożyła wniosek o zmianę postanowienia Sądu Rejonowego w Słupsku, wydanego pod sygnaturą akt IX Ns 405/09, w przedmiocie stwierdzenia nabycia spadku po L. F. (1) i stwierdzenie, że spadek po zmarłym L. F. (1) na podstawie ustawy nabyli: żona R. F. oraz córki K. F. (1) i J. B. po 1/3 każde z nich, a także wnioskodawczynie wniosła o zmianę postanowienia Sądu Rejonowego w Słupsku, wydanego pod sygnaturą akt IX Ns 303/14, w przedmiocie stwierdzenia nabycia spadku po K. F. (1) i stwierdzenie, że spadek po zmarłej K. F. (1) na podstawie ustawy nabyły siostry L. K. oraz J. B. po ? każda z nich.

W uzasadnieniu wskazała, iż wnioskodawczynie z uwagi na niezgodne z prawdą zapewnienie spadkowego złożone przez uczestników postępowań w sprawach IX Ns 405/09 i IX Ns 303/14 oraz stan zdrowia psychicznego nie brała udziału w postępowaniach spadkowych po swoim ojcu L. F. (1) oraz siostrze K. F. (1) i tym samym nie została zaliczona do kręgu spadkobierców po wskazanych zmarłych.

Jako uczestniczki postępowania wskazała: L. K. i A. G. U. jako żyjących uczestników poprzednich postępowań.

Pismem procesowym z dnia 28.06.2016 roku wnioskodawczyni, reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, wniosła o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa prawnego, od uczestniczek postępowania na rzecz wnioskodawczyni, według przedłożonego spisu kosztów w łącznej wysokości 2.067,00 zł.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Spadkodawca L. F. (1) zmarł w dniu 7.09.1989 roku w S., ostatnio stale zamieszkiwał w G..

dowód: k. 3 w aktach sprawy IX Ns 405/09 - odpis skrócony aktu zgonu L. F. (1).

Zmarły L. F. (1) w swoim życiu zawierał dwa związki małżeńskie: pierwszy - z B. F. (z d. Gazdą), drugi - z R. F. (z d. W.). Drugi związek małżeński ustał na skutek śmierci L. F. (1). Ze związku małżeńskiego z B. F. pochodziło jedno dziecko: wnioskodawczyni J. B. (z d. F.), zaś ze związku małżeńskiego z R. F. również jedno dziecko: K. F. (1).

dowód: k. 28 - pismo USC w S., k. 29 - oświadczenie w miejsce przysięgi, k. 3 w aktach sprawy I Ns 304/14 odpis skrócony aktu zgonu K. F. (1), k. 43 - 44 zapewnienie spadkowe uczestniczek postępowania L. K. oraz A. G. U., k. 31 - odpis skrócony aktu małżeństwa J. B. oraz E. B., k. 8 - odpis skrócony aktu urodzenia J. B..

Zmarły L. F. (1) nie pozostawił po sobie testamentu. Nikt ze spadkobierców ustawowych nie składał oświadczeń spadkowych, nie odrzucił spadku, nie zrzekł się spadku, ani nie został uznany za niegodnego dziedziczenia.

dowód: k. 43 - 44 - zapewnienie spadkowe uczestniczek postępowania L. K. oraz A. G. U..

K. F. (1) w dniu 20.06.2009 roku wniosła o stwierdzenie nabycia spadku po zm. L. F. (1). W zapewnieniu spadkowym, złożonym na rozprawie w dniu 23.10.2009 roku, K. F. (1) wskazała, iż dzieci L. F. (1) z pierwszego związku małżeńskiego zaginęły podczas II W. Światowej. Sąd Rejonowy w Słupsku postanowieniem z dnia 23.10.2009 roku, wydanym pod sygnaturą akt IX Ns 405/09 stwierdził, iż spadek po zm. L. F. (1), zmarłym w dniu 7.09.1989 roku w S., na podstawie ustawy nabyli: żona R. F. oraz córka K. F. (1) po ? części każda z nich.

dowód: k. 2,3, 16 oraz 19 w aktach sprawy IX Ns 405/09 - wniosek o stwierdzenie nabycia spadku, odpis skrócony aktu zgonu L. F. (1), zapewnienie spadkowe złożone na rozprawie w dniu 23.10.2009 roku oraz postanowienie Sądu Rejonowego w Słupsku z dnia 23.10.2009 roku.

Spadkodawczyni K. F. (1) zmarła w dniu 26.01.2014 roku w S., ostatnio stale zamieszkiwała w G..

dowód: k. 3 w aktach sprawy I Ns 304/14 odpis skrócony aktu zgonu K. F. (1).

K. F. (1) nie zawierała związków małżeńskich. Nie posiadała dzieci własnych, ani przysposobionych. Jej rodzice - L. F. (1) oraz R. F. zmarli przed jej śmiercią. K. F. (1) posiadała dwie przyrodnie siostry: pierwszą J. B. (z d. F.), córkę L. F. (1) pochodzącą ze związku (...) sprzed zawarcia małżeństwa z R. F. oraz drugą - L. K. (z d. F.), córkę R. F. (z d. W.) pochodzącą ze związku (...) sprzed zawarcia małżeństwa z L. F. (1).

dowód: k. 43 - 44 - zapewnienie spadkowe uczestniczek postępowania L. K. oraz A. G. U., k. 5 w aktach sprawy I Ns 303/14 - odpis skrócony aktu małżeństwa L. K. w aktach sprawy I Ns 303/14.

Zmarła K. F. (1) nie pozostawiła po sobie testamentu. Nikt ze spadkobierców ustawowych nie składał oświadczeń spadkowych, nie odrzucił spadku, nie zrzekł się spadku, ani nie został uznany za niegodnego dziedziczenia. W dniu 4.03.2013 roku K. F. (1) sporządziła rozrządzenie testamentowe w formie zapisu, zgodnie z którym wchodzące w skład spadku po niej mieszkanie własnościowe, położone w U. przy ulicy (...), przekazała swojej siostrzenicy A. G. U..

dowód: k. 5 w aktach sprawy I Ns 304/14 - protokół otwarcia i ogłoszenia testamentu K. F. (1),

A. G. U. w dniu 7.03.2014 roku wniosła o stwierdzenie nabycia spadku po zm. K. F. (1). W zapewnieniu spadkowym, złożonym na rozprawie w dniu 3.09.2014 roku, A. G. U. wskazała, iż ze związku małżeńskiego L. F. (1)

i R. F. było tylko jedno dziecko - K. F. (1), zaś R. F. przed zawarciem związku małżeńskiego z L. F. (1) miała jedno dziecko - L. K. (z d. F.). Prawdziwość tego zapewnienia potwierdziła L. K.. Sąd Rejonowy w Słupsku postanowieniem z dnia 17.10.2014 roku, wydanym pod sygnaturą akt IX Ns 303/14, stwierdził, iż spadek po zm. K. F. (1), zmarłej w dniu 26.01.2014 roku w S., na podstawie ustawy nabyła siostra L. K. (córka G. i R.) w całości.

dowód: k. 1, 5, 15 - 16 oraz 32 w aktach sprawy IX Ns 303/14 - wniosek o stwierdzenie nabycia spadku, odpis skrócony aktu małżeństwa L. K., zapewnienia spadkowe złożone na rozprawie w dniu 3.09.2014 roku oraz postanowienie Sądu Rejonowego w Słupsku z dnia 17.10.2014 roku.

W Sądzie Okręgowym w Słupsku, pod sygnaturą akt I Ns 84/14, toczyła się z wniosku złożonym w dniu 5.05.2014 roku przez W. B. (1), sprawa o ubezwłasnowolnienie J. B.. Postanowieniem z dnia 14.11.2014 roku J. B. ubezwłasnowolniono całkowicie z powodu zaburzeń psychicznych, które ujawniły się u J. B. 5 - 6 lat wcześniej. Postanowieniem z dnia 30.04.2015 roku, wydanym przez Sąd Rejonowy w Słupsku III Wydział Rodzinny i Nieletnich pod sygnaturą akt III RNs 964/14, ustanowiono opiekę prawną dla ubezwłasnowolnionej całkowicie J. B. oraz obowiązku opiekuna prawnego powierzono wnuczce - M. C. (obecnie S.).

dowód: k. 28 - 29 w aktach sprawy I Ns 84/14 - łączna pisemna opinia biegłych sądowych z zakresu psychologii oraz psychiatrii, k. 60 w akta sprawy I Ns 84/14 - postanowienie z dnia 14.11.2014 roku, k. 22 w aktach sprawy III RNs 964/14 - postanowienie z dnia 30.04.2015 roku k. 22.

Sąd zważył:

Zgodnie z treścią art. 679 § 1 kpc dowód, że osoba, która uzyskała stwierdzenie nabycia spadku, nie jest spadkobiercą lub że jej udział w spadku jest inny niż stwierdzony, może być przeprowadzony tylko w postępowaniu o uchylenie lub zmianę stwierdzenia nabycia spadku, z zastosowaniem przepisów niniejszego rozdziału. Jednakże ten, kto był uczestnikiem postępowania o stwierdzenie nabycia spadku, może tylko wówczas żądać zmiany postanowienia stwierdzającego nabycie spadku, gdy żądanie opiera na podstawie, której nie mógł powołać w tym postępowaniu, a wniosek o zmianę składa przed upływem roku od dnia, w którym uzyskał tę możliwość. Wniosek o wszczęcie takiego postępowania może zgłosić każdy zainteresowany (§ 2). W razie przeprowadzenia dowodu, że spadek w całości lub w części nabyła inna osoba niż wskazana w prawomocnym postanowieniu o stwierdzeniu nabycia spadku, sąd spadku, zmieniając to postanowienie, stwierdzi nabycie spadku zgodnie z rzeczywistym stanem prawnym (§ 3).

W niniejszej sprawie ubezwłasnowolniona całkowicie J. B., reprezentowana przez opiekuna prawnego, w dniu 8.04.2016 roku złożyła wniosek o zmianę dwóch postanowień o stwierdzeniu nabycia spadku, tj. po zmarłym L. F. (1), wydanym w sprawie IX Ns 405/09 oraz po zmarłej K. F. (1), wydanym w sprawie IX Ns 303/14. Jak wynika z akt sprawy wnioskodawczyni nie uczestniczyła w postępowaniach spadkowych po wyżej wskazanych zmarłych, gdyż w złożonych zapewnieniach spadkowych w ramach tych postępowań K. F. (1) oraz A. G. U. oraz L. K. - uczestniczące w tamtych postępowaniach, pominęły ją jako osobę wchodzącą do kręgu spadkobierców. W rezultacie wydane w sprawach tych postanowienia spadkowe nie uwzględniały jej. O toczących się postępowaniach spadkowych wnioskodawczyni dowiedziała się w listopadzie 2015 roku, podczas wizyty na cmentarzu.

Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego Sąd ustalił, iż L. F. (1) miał dwie córki: pierwszą pochodzącą sprzed zawarcia małżeństwa z R. J. W. B. (2) oraz drugą pochodzącą ze związku małżeńskiego z R. K. Z. F. W konsekwencji K. F. (2) posiadała dwie przyrodnie siostry: J. B. oraz drugą - L. K., pochodzącą ze związku jej matki R. F., sprzed zawarcia małżeństwa z L. F. (1).

Zgodnie z treścią art. 931 § 1 kc w pierwszej kolejności powołane są z ustawy do spadku dzieci spadkodawcy oraz jego małżonek; dziedziczą oni w częściach równych. W krąg spadkobierców po zmarłym L. F. (1) wchodziły zatem: jego Żona - R. F. oraz córki - K. F. (1) i J. B..

Mając zatem na względzie, iż wnioskodawczyni została pominięta w sprawie o stwierdzenie nabycia spadku po zm. L. F. (1) Sąd zmienił stwierdzenie nabycia spadku orzeczone postanowieniem z dnia 23.10.2009 roku wydanym w

sprawie I Ns 405/09 w ten sposób, że stwierdził, że spadek po L. F. (1) zmarłym dnia 7 września 1989 roku w S., ostatnio stale zamieszkałym w G., na podstawie ustawy nabyły: żona R. F. (c. A. i Z.), córka K. F. (1) (c. L. i R.) oraz córka J. B. (c. L. i B.) po 1/3 części spadku każda z nich (pkt I sentencji postanowienia).

W myśl art. 932 § 3 i 4 kc. w braku zstępnych i małżonka spadkodawcy cały spadek przypada jego rodzicom w częściach równych. Jeżeli jedno z rodziców spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przypadł, przypada rodzeństwu spadkodawcy w częściach równych. Wobec braku małżonka, zstępnych i rodziców w krąg spadkobierców po zmarłej K. F. (1) wchodziły jej siostry: J. B. oraz L. K..

Mając zatem na względzie, iż wnioskodawczyni została pominięta w sprawie o stwierdzenie nabycia spadku po zm. K. F. (1), Sąd zmienił stwierdzenie nabycia spadku orzeczone postanowieniem z dnia 17.10.2014 roku wydanym w sprawie I Ns 303/14 w ten sposób, że stwierdził, że spadek po K. F. (1) zmarłej w dniu 26.01.2014 roku w S., ostatnio stale zamieszkałej w G., na podstawie ustawy nabyły siostry: L. K. (c. G. i R.) oraz J. B. (c. L. i B.) po 1/2 części spadku każda z nich z dobrodziejstwem inwentarza (pkt II sentencji postanowienia).

O nabyciu spadku z dobrodziejstwem inwentarza orzeczono na podstawie art. 1015 kc. i 1016 kc (w brzmieniu obowiązującym na moment śmierci K. F. (1)), zgodnie z którym oświadczenie o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku może być złożone w ciągu sześciu miesięcy od dnia, w którym spadkobierca dowiedział się o tytule swego powołania. Brak oświadczenia spadkobiercy w powyższym terminie jest jednoznaczny z prostym przyjęciem spadku. Jednakże gdy spadkobiercą jest osoba niemająca pełnej zdolności do czynności prawnych albo osoba, co do której istnieje podstawa do jej całkowitego ubezwłasnowolnienia, albo osoba prawna, brak oświadczenia spadkobiercy w terminie jest jednoznaczny z przyjęciem spadku z dobrodziejstwem inwentarza (art. 1015 kc). Jeżeli jeden ze spadkobierców przyjął spadek z dobrodziejstwem inwentarza, uważa się, że także spadkobiercy, którzy nie złożyli w terminie żadnego oświadczenia, przyjęli spadek z dobrodziejstwem inwentarza (art. 1016 kc).

Mając zatem na względzie, iż J. B. nie złożyła oświadczenia spadkowego po zmarłej siostrze K. F. (1), zaś w stosunku do niej, co wynika jednoznacznie z akt sprawy o ubezwłasnowolnienie (I Ns 84/14), w tym szczególności opinii biegłego mówiącej o tym, że jej stan pogarszał się stopniowo i w okresie 5-6 lat wcześniej pozostawała ona pod opieką psychiatry, istniała podstawa do jej całkowitego ubezwłasnowolnienia, należy uznać, iż przyjęła ona spadek po zm. K. F. (1) z dobrodziejstwem inwentarza. Przyjęcie to zgodnie z dyrektywą zawartą w art. 1016 kc rozciągnięte zostało także na L. K..

Ustalając krąg spadkobierców ustawowych oraz uprawnienia do dziedziczenia, w niniejszym postępowaniu sąd oparł się na dokumentach urzędowych (którym nie sposób było odmówić wiarygodności i autentyczności) w postaci aktów stanu cywilnego, a także na zapewnieniach spadkowych uczestniczek postępowania L. F. (2) oraz A. G. U., złożonych na rozprawie w dniu 28.06.2016 roku.

W przedmiocie kosztów Sąd orzekł na podstawie art. 520 § 1 kpc ustalając, iż strony ponoszą koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie we własnym zakresie. Sąd nie znalazł podstaw do odstąpienia od zasady wyrażonej w art. 520 § 1 kpc (punkt III postanowienia).

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak na wstępie.

Dn. 5.07.2016 roku